

Projekt MiCREATE

Odprta znanost s poudarkom na občutljivih podatkih

Peter Čerče, Znanstveno-raziskovalno središče Koper

Vsebina

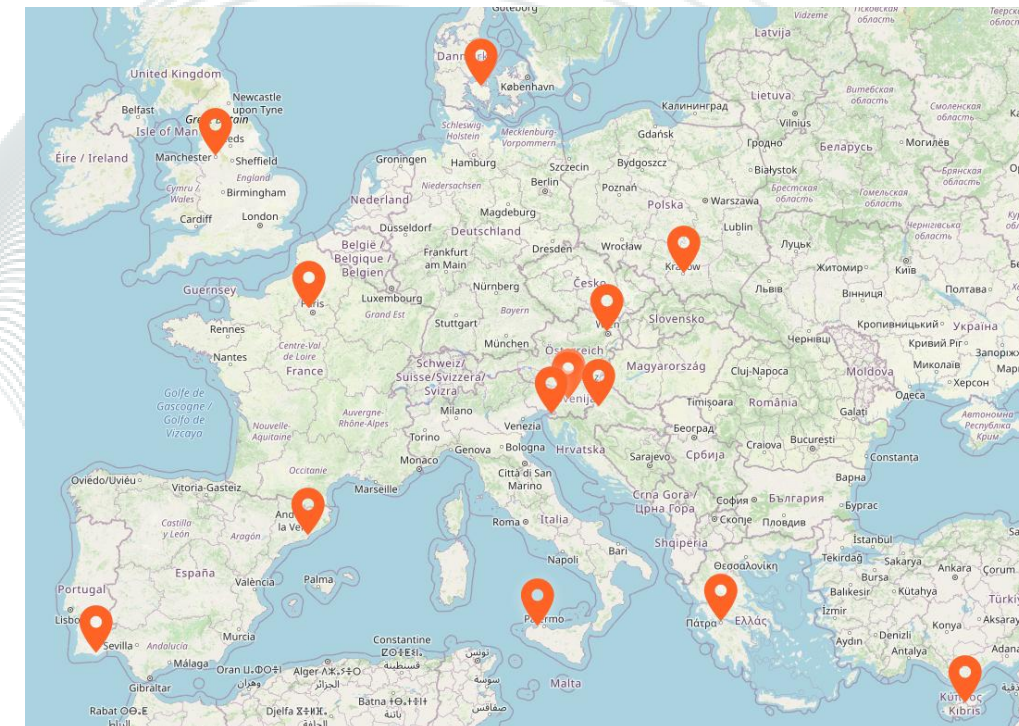

- osnovna predstavitev raziskovalnega projekta
- pristop raziskovalne skupine k ravnanju z raziskovalnimi podatki (RDM) in načrtu ravnanja z raziskovalnimi podatki (NRRP, angl. Data management plan - DMP)
- začetni NRRP
- etična vprašanja
- dopolnitev NRRP
- pridobljene izkušnje

Projekt MiCREATE

- MiCREATE – „Migrant Children and Communities in a Transforming Europe“
- Horizont 2020, SC6-CHANGING WORLD. Europe in a changing world – Inclusive, innovative and reflective societies.
- konzorcij **15 projektnih partnerjev iz 12 držav**
- vodilni partner ZRS Koper
- <http://www.micreate.eu/>
- 1. 1. 2019 do 30. 6. 2022

Projekt MiCREATE

- spodbujanje vključevanja različnih skupin otrok migrantov z oblikovanjem na otroka osredotočenega pristopa na ravni izobraževanja in politik
- **MiCREATE** je bil del t.i. „**Open Research Data Pilot**“ (ORD)
  - „There are two main pillars to the Pilot: developing a Data Management Plan (DMP) and providing open access to research data, whenever possible.“
- načrt ravnanja z raziskovalnimi podatki (NRRP; angl. Data Management Plan - DMP) je bil za projekte iz sheme ORD obvezen izroček
- v pogodbi o financiranju projekta (Grant Agreement) posebno poglavje „Open access to research data“

Projekt MiCREATE – pred začetkom

- projekt je bil odobren poleti 2018
- kmalu za tem je skupina začela sodelovati z Arhivom družboslovnih podatkov (ADP)
- v priprave je bil vključen institucionalni podatkovni svetovalec
- strokovne sodelavke ADP so podatkovnemu svetovalcu raziskovalne skupine predlagale uporabo CESSDA Data Management Expert Guide (DMEG)
- sodelovanje z ADP in uporaba CESSDA Data Management Expert Guide (DMEG) sta se izkazala kot zelo pomembna faktorja tako pri izdelavi NRRP, kot tudi kasneje pri zagotavljanju odprtega dostopa do raziskovalnih podatkov
- v „Description of the Action“ (DA) je bilo potrebno podrobneje pojasniti nekatere dele ravnanja z raziskovalnimi podatki

Projekt MiCREATE– pred začetkom

- Terensko delo je bilo predvideno v nekaterih državah članicah konzorcija (intervjuji, fokusne skupine)
- Pričakovati je bilo precejšnjo količino občutljivih podatkov, saj je projekt obravnaval visoko ranljivo populacijo (migranti + otroci)
- Projektni konzorcij je imel svoj svetovalni odbor
- Projektni konzorcij je imel svoj etični odbor
- tekom celotnega projekta je bilo na področju ravnanja z raziskovalnimi podatki precej razpetosti med „**Odprto, kolikor mogoče**“ in „**Zaprto, kolikor potrebno**“

Do začetne verzije NRRP (Initial DMP)

- aktivnosti potrebne za odgovorno ravnanje z raziskovalnimi podatki v **MiCREATE** izvajane še pred NRRP (Etični protokol, komunikacija in deljenje podatkov, dogovor o poimenovanju, ...)
- t.i. „Initial DMP“ je bil eden od obveznih izročkov do konca 6. meseca trajanja projekta
- izdelava NRRP za **MiCREATE** skoraj v celoti temelji na priporočilih in primerih iz [CESSDA DMEG](#)
- **MiCREATE** – za izdelavo NRRP uporabljena aplikacija [DMPonline](#) in predloga Horizon 2020

MiCREATE - Standard Ethical Protocol

1. Role of The Standard Ethical Protocol

Standard Ethical Protocol (SEP) guides the MiCreate project and consortium in the design, implementation and dissemination of its tasks in relation to:

- developing, monitoring, evaluating and reviewing research ethics related practices for the project;
- identifying and resolving issues of ethical concern in relation to the overall methodological framework of the study;
- complying with required EU, national and local (institutional) policies of the study regions and guidelines related to ethics throughout the period of the project;
- setting the standards to observe best research practice in the interests of participants.

...

The SEP is a working document and will be recurrently reviewed in line with the research design, implementation and dissemination activities during the project.

MiCREATE - Standard Ethical Protocol

2. General Principles/Underlying Ethical Principles

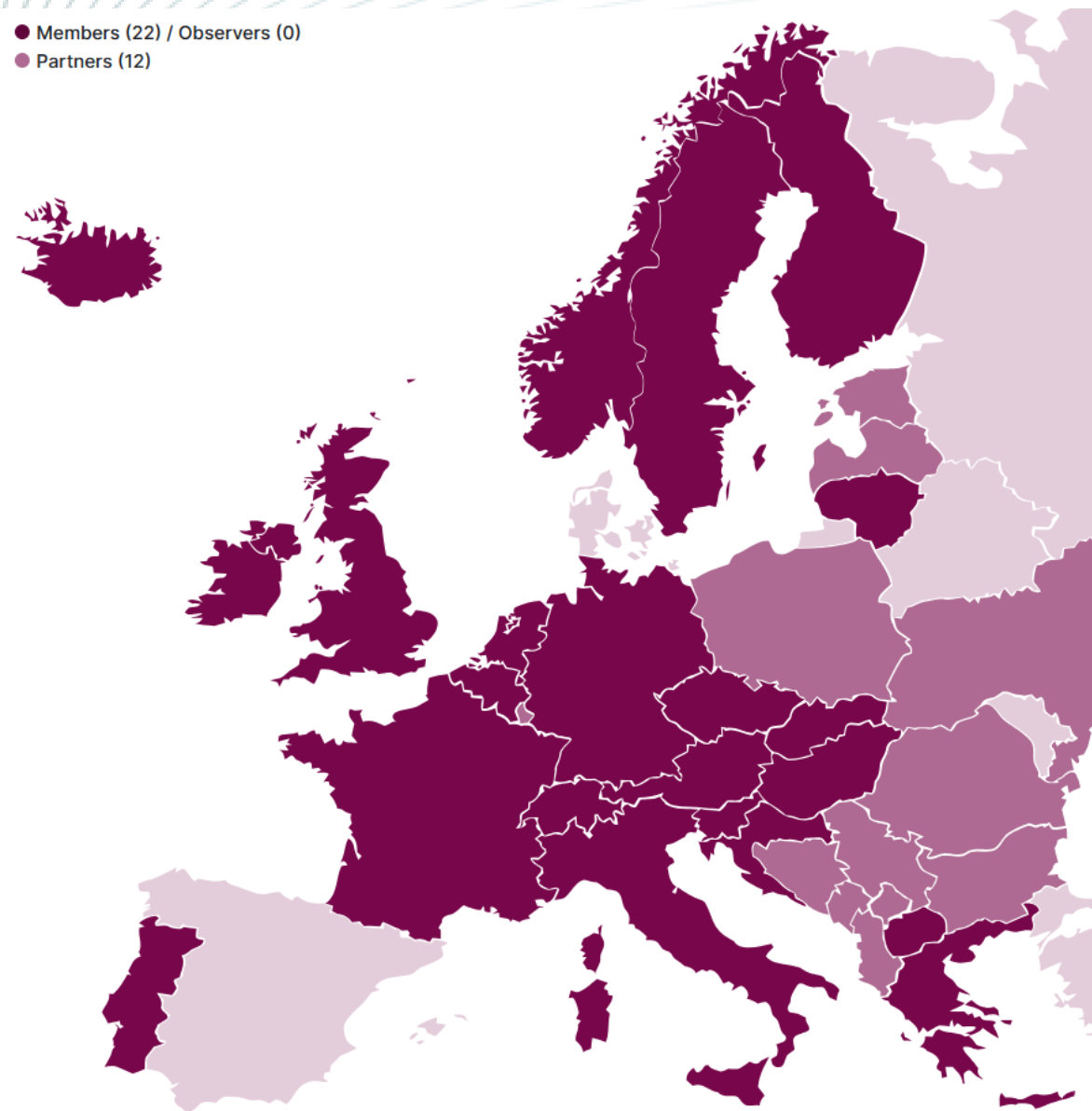
The overarching aim of the MiCreate project is to adopt a child-centred approach to integration in schools and communities, thus actively involves children (aged 10-17), parents and members of the educational community. The SEP is based on the importance of developing child-friendly research practices, and stresses that all fieldwork design, means and content, must be accessible and appropriate for the concerned age groups. The project requires the formation of and consultation with Child Advisory Groups across the regions where it is implemented. For this reason, practices related to diversity, inclusion and participation are considered of outmost importance.

MiCREATE - dopolnjevanje NRRP

- terensko delo MiCREATE bi se moralo začeti v letu 2020, kar je preprečila pandemija
- kmalu po začetku izvajanja terenskega dela je postalo jasno, da bo potrebno NRRP znatno spremeniti:
  - anonimizacija intervjujev je bila zelo otežkočena in pogosto povsem nemogoča
  - hramba vseh podatkov v enem arhivu, kot je bilo sprva načrtovano, bi nesorazmerno otežila delo raziskovalcem in strokovnemu osebju arhiva
- etična komisija projekta je odločila, da mora vsak partner sam presoditi katere podatke lahko preda v trajno hrambo in katerih ne
- zbrani kvalitativni podatki so v vseh primerih vsebovali informacije občutljive narave

MiCREATE - hramba podatkov v arhivih

- Partnerjem **MiCREATE** je bilo svetovano, da svoje podatke hranijo v arhivih, ki so del [mreže CESSDA](#)
  - žal se mreža partnerjev projekta ni ujemala z mrežo partnerjev CESSDA
  - za tiste, ki nimajo nacionalnih CESSDA partnerjev, poiskali ustrezne podatkovne arhive, ki izpolnjujejo pogoje za FAIR obravnavo podatkov
- Nekateri arhivi, ki so del mreže CESSDA, omogočajo različne režime dostopanja do zbirk podatkov
- Odločitev za hrambo v več nacionalnih podatkovnih arhivih namesto v samo enem se je izkazala za ustrezno (jezik, nacionalne in institucionalne politike, komunikacija, ...)

MiCREATE - poročanje, NRRP, hramba

Poleg izročkov, ki so bili definirani v pogodbi, je končno poročilo EK vsebovalo še:

- kratek (!) opis dopolnitev NRRP od začetne do končne verzije,
  - t.i., 'Initial DMP' je bil obvezen izroček, končna verzija NRRP pa ne
- seznam vseh hranjenih podatkovnih zbirk na namenskem obrazcu.

Izkušnje

- V okviru projektne skupine zadolžiti posameznika(e), ki bo(do) aktivno (!) bdel(i) nad RDM.
- Načrtovanje odgovornega ravnanja z raziskovalnimi podatki mora biti del projektne prijave (mdr. alokacija sredstev in dela).
- Čim prej (že v fazi prijave projekta) vzpostavite sodelovanje z institucionalnim podatkovnim svetovalcem.
- Izdelajte NRRP, ki bo stvaren in konkreten samo za vaš projekt. Vzdržite se nekritičnega kopiranja javno dostopnih NRRP.
- Zagotovite aktivno sodelovanje vseh članov projektne skupine v vseh delih RDM.
- Še pred začetkom izvajanja projekta se pozanimajte, ali za vaše področje obstaja ustrezen repozitorij in se povežite z njim.
- Hramba podatkov v kakovostnem podatkovnem arhivu je lahko zamudna! Ne odlašajte z aktivnostmi, saj vam bo zmanjkalo časa, sredstev, sodelavcev, volje, ...

Hvala za pozornost!

Znanstveno-raziskovalno središče Koper
Centro di ricerche scientifiche Capodistria
Science and Research Centre Koper
Garibaldijeva 1, SI-6000 Koper, Slovenija
www.zrs-kp.si